

01

ЖОВТЕНЬ 23

Наступну газету
можна отримати
у сервісному центрі
Пенсійного фонду
України

Фінансова мудрість

Безкоштовна соціальна газета з фінансової грамотності
для людей старшого віку від Національного банку України,
АБ КБ "ПриватБанк" та ГО "Життєлюб"

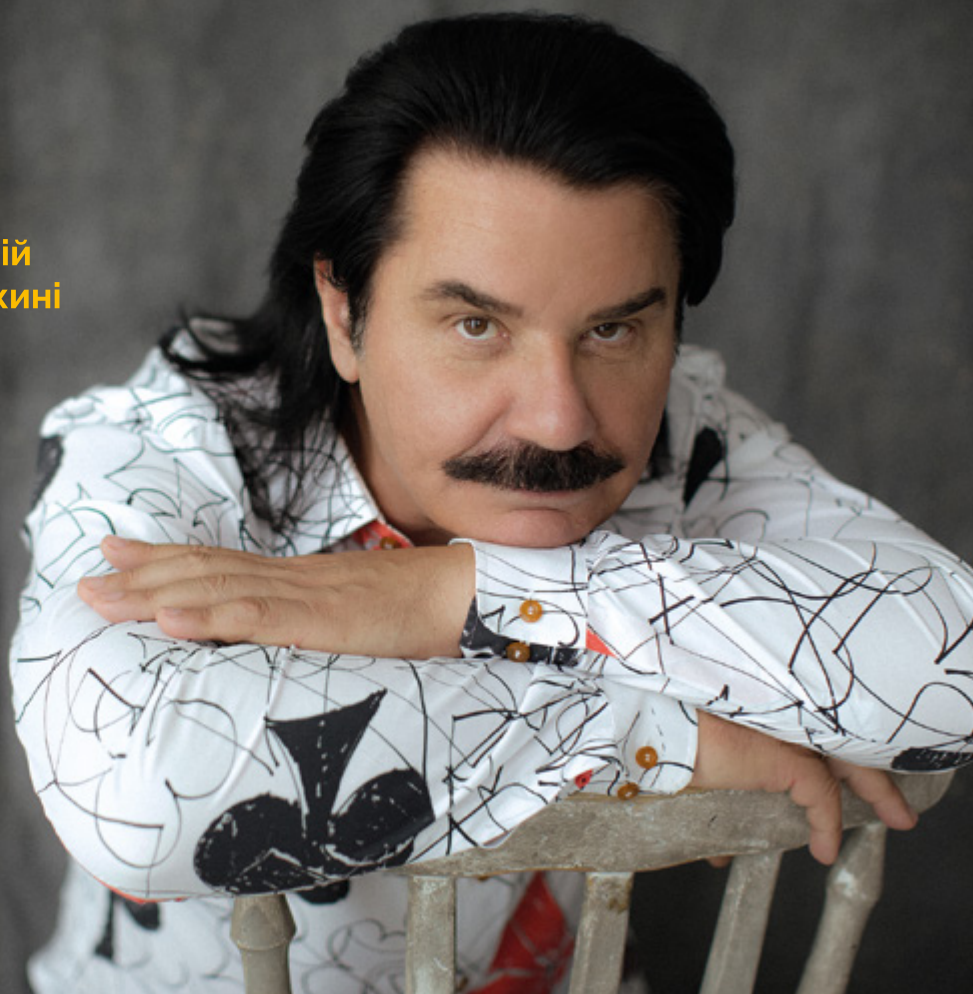
 Національний
банк України

 ПриватБанк

 Життєлюб
— Повертає любов для життя —

"Нікому не кажіть свій ПІН-код, навіть дружині чи чоловікові"

ТОП-5 порад **Павла Зіброва**
зі збереження грошей
від шахраїв

Не записуйте ПІН-код на бан- ківській картці

ПІН-код із чотирьох цифр, який Ви вводите в банкоматі, – це ключ до Ваших грошей. За його допомогою можна відкрити доступ до Вашого рахунку в банкоматі чи під час оплати в магазині. ПІН-код не можна

записувати на картці чи тримати в гаманці. Якщо Ви втратите гаманець, грабіжники можуть легко зняти кошти з Вашої картки. ПІН-код потрібно запам'ятати. Для цього зробіть своїм ПІН-кодом знакову для Вас дату, але не очевидну...

Продовження на 6-й стор.

Як не стати жертвою шахраїв?

Більшість випадків шахрайства відбувається через введення громадян в оману. Люди самі переказують гроші шахраям або розголошують їм дані своєї платіжної картки.

Ми зібрали найактуальніші схеми шахрайства та поради, як не потрапити на гачок спритних аферистів.

Портрет шахрая

Шахраї:

- маніпулюють фактами, офіційно та ввічливо спілкуються;
- викликають довіру у громадян;
- у розмові з Вами можуть:
 - переконливо та впевнено говорити, посилаючись на неіснуючі норми законів та рішення органів державної влади;
 - залякувати можливістю втратити гроші або обіцяти несподівані для Вас виграші та винагороди;
 - пропонувати допомогу нібито з турботою про Вас.

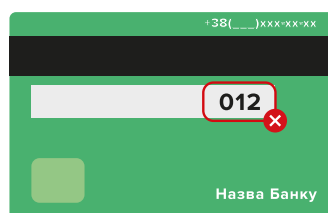
Пам'ятайте, що шахрай може назватися будь-ким!

- Працівником:
 - банку;
 - Національного банку України;
 - Пенсійного фонду України;
 - поліції, лікарні;
 - комунальних служб;
 - СБУ, прокуратури;
 - мобільного оператора.
- Продавцем, покупцем.

Як вберегтися від шахрайства?

Тримайте в секреті:

- три цифри на звороті картки (CVV/CVC код);

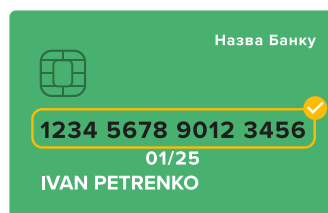

- коди (одноразові паролі) банків та мобільних операторів із повідомлень, які надходять на телефон;

UVAGA! Nikomu ne povidomliayte kod 0428 kod do WEB-bankingu

- ПІН-код до картки;
- пароль до інтернет-банкінгу.

Можна повідомляти лише 16-значний номер картки.

Зберігайте надійно свою платіжну картку.

Не передавайте її стороннім особам під час розрахунків у магазинах, зняття готівки в банкоматі тощо.

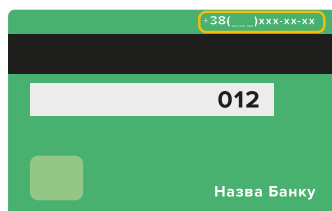
Телефонне шахрайство

Шахраї телефонують та представляються працівниками служби безпеки банку чи інших організацій та виманюють у громадян інформацію про їхні картки та рахунки, що дає їм можливість привласнити кошти громадян.

Кладіть слухавку, якщо Вам телефонують та:

- запитують про термін дії картки, тризначний номер на звороті картки, паролі, коди, які надсилають банки та мобільні оператори в своїх повідомленнях на телефон;
- лякають, що Ваша картка не працює;
- керують у телефонній розмові Вашими діями (просять піти до банкомата та ввести певні цифри, зробити переказ тощо);
- просять сфотографувати та переслати/надати фото платіжної картки.

Якщо телефонує працівник банку, скажіть, що Ви зараз перетелефонуєте самостійно на офіційний номер банку, зазначений на платіжній картці.

Так Ви будете знати напевне, що розмовляєте зі справжнім працівником банку!

Телефонне шахрайство "Ваш родич потрапив у біду"

Шахраї телефонують вночі або рановранці та повідомляють, що сталася біда з родичем (потрапив у бійку, аварію тощо). Аферист представляється слідчим, лікарем, суддею та пропонує допомогу у вирішенні ситуації за винагороду або просить гроші на операцію. Для цього шахрай просить передати гроші через кур'єра чи переказати на картку.

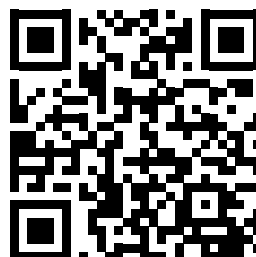
Як діяти в таких випадках?

- ЗБЕРІГАЙТЕ СПОКІЙ ТА НЕ ПЕРЕКАЗУЙТЕ ГРОШІ!
- Не повідомляйте інформацію про свою картку.
- Зателефонуйте родичу та з'ясуйте його місцезнаходження.

Випадково повідомили шахраю реквізити картки та паролі?

Телефонуйте до банку за номером, зазначеним на звороті картки, попросіть працівника банку заблокувати платіжну картку та рахунок.

Якщо Ви стали жертвою шахраїв, оформіть заяву до **Кіберполіції на сайті** або повідомте про Ваш випадок за номером телефону: **0 800 505 170**.

Як користуватися банкоматом та терміналом?

Як влаштований банкомат?

- 1 Камера відеозапису.
- 2 Екран банкомата.
- 3 Клавіатура для виконання команд.
- 4 Отвір для отримання чека.
- 5 Отвір, куди вставляється картка.
- 6 Отвір для видачі готівки.
- 7 Клавіші для вибору операції.

Що можна робити в банкоматі?

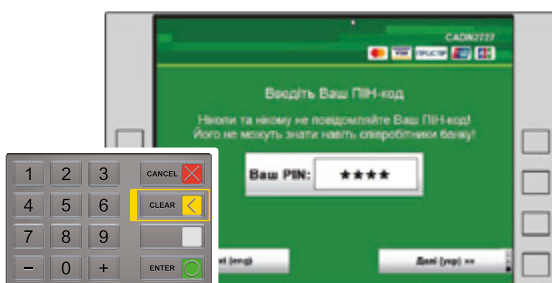
- Зняти гроші з картки.
- Зняти гроші без наявності картки – за допомогою телефона чи QR-коду.
- Перевірити залишок на рахунку.
- Переказати гроші на картку.
- Поповнити телефон.
- Отримати грошові перекази.
- Зробити благодійний внесок.
- Змінити ПІН-код картки.

Як скористатися банкоматом?

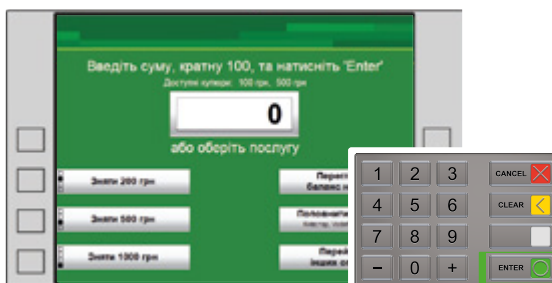
Найкраще знімати готівку з банкомата того банку, який видав картку. За користування банкоматами інших банків може сплачуватися комісія.

Як зняти кошти на прикладі банкомата одного з банків?*

- 1 Вставити картку в банкомат лицьовою стороною вгору, номер картки має бути зліва.
- 2 Ввести ПІН-код на клавіатурі та натиснути кнопку "Далі".
Якщо Ви помилково натисли не ту цифру ПІН-коду, видаліть цифри кнопкою зі стрілкою вліво.

- 3 Вибрати суму на екрані або вписати необхідну суму та натиснути на кнопку "Enter" на клавіатурі.

- 4 Заберіть та перерахуйте гроші.
- 5 Завершіть операцію і заберіть картку з банкомата.

* На прикладі банкомата ПриватБанку.

Правила безпеки під час користування банкоматом

- 1 Ніколи не записуйте ПІН-код на пластиковій картці.
- 2 Ніколи не називайте свій ПІН-код нікому, в тому числі близьким, співробітникам банку і навіть представникам правоохоронних органів.
- 3 Огляньте банкомат перед його використанням. Якщо на клавіатурі або біля картоприймача є підозрілі чи сторонні предмети, не використовуйте цей банкомат.
- 4 Під час введення ПІН-коду прикрийте долонею клавіатуру.
- 5 Користуйтеся банкоматами у відділеннях, торгових центрах, використовуйте послугу "зняти без картки".
- 6 Не відходьте від банкомата, доки не отримали гроші.
- 7 У разі викрадення або втрати картки заблокуйте її, зателефонувавши до банку.
- 8 Якщо з якихось причин банкомат не віддає картку або Ви її забули забрати, не панікуйте.
Ваші гроші в безпеці, а алгоритм дій такий:
 - не відходячи від банкомату, зателефонуйте за номером телефону, зазначеним на екрані та/або на корпусі банкомата;
 - зверніться до найближчого відділення банку, до якого належить картка, щоб перевипустити її.

Як влаштований термінал самообслуговування (ТСО)?

- 1 Екран (реагує на дотики).
- 2 Отвір для картки.
- 3 Отвір для грошей.
- 4 Отвір для отримання чека.

Що може робити термінал самообслуговування?

Термінал самообслуговування має більший функціонал, ніж банкомат, тому користуватися ним зручніше. **Тут можна:**

- покласти готівку на картку;
- перевірити баланс картки;
- поповнити мобільний телефон;
- поповнити депозит;
- погасити кредит;
- оплатити послуги, наприклад, комунальні;
- змінити налаштування картки: отримати реквізити для поповнення картки, змінити ПІН-код, зазначити основний (фінансовий) номер телефону;
- пожертвувати на благодійність;
- отримати грошовий переказ на картку;
- сплатити штраф/податки, оплатити навчання або страхівку.

"Нікому не кажіть свій ПІН-код, навіть дружині чи чоловікові"

ТОП-5 порад Павла Зіброва зі збереження грошей від шахраїв

Початок на 1-й стор.

...Наприклад, рік Вашого випускного зі школи чи рік написання Конституції Пилипа Орлика. І нікому не кажіть свій ПІН-код, навіть дружині чи чоловікові!

Якщо Ви загубили картку, на якій записаний код, або гаманець із картою та кодом, негайно зателефонуйте до банку та заблокуйте її.

Не кажіть нікому три цифри на звороті банківської картки

Три цифри на звороті картки – не номер відділення, в якому відкрита картка, не перевірковий код – це ключ до Вашого рахунку. Ці три цифри працівники банку ніколи не запитують у клієнтів. За допомогою цих цифр шахраї можуть списати з Вашої картки гроші. Тому тримайте їх у великому секреті.

Не передавайте нікому коди з смс

Банки можуть надсилати Вам смс зі спеціальними кодами для підтвердження платежу, наприклад, під час сплати комунальних послуг в інтернеті. Якщо Вам прийшло таке смс, а Ви не робили платіж, повідомте свій банк, але в жодному разі не говоріть нікому цифри із смс. Такі коди також може надсилати Ваш мобільний оператор, їх теж не можна нікому передавати.

Не довіряйте людям, які телефонують та представляються працівником банку

Спілкуючись із банком, дотримуйтеся золотого правила: завжди телефонуйте до банку за номером, зазначеним на платіжній картці.

Якщо Вам телефонує "працівник банку", покладіть слухавку та перетелефонуйте самостійно на номер, зазначений на Вашій банківській картці. Так Ви будете точно знати, що маєте справу зі справжнім працівником банку, а не з шахраєм!

Мені якось телефонували шахраї, які представилися працівниками банку, в якому в мене не було рахунку. Я одразу запідозрив неладне та послав їх за російським кораблем. І Вам раджу робити те саме.

Не вірте в легкі гроші, подарунки чи страшилки

Ставтеся пильно до ситуацій, коли Вам повідомляють, що Ви щось виграли, або залякують, що з Ваших рахунків крадуть гроші, або з Вашими родичами сталася біда. Не поспішайте виконувати жодних вказівок, адже в 99,9 випадках зі 100 це свідчить, що Ви стикнулися з шахраями.

"Соціальна допомога" від шахраїв – як захистити себе?

Найпоширеніший сценарій шахрайства зараз – це нібито виплата соціальної допомоги від держави, міжнародних та благодійних організацій. Для оформлення грошової виплати шахраї можуть випитувати Ваш номер платіжної картки, ПІН-код, кодове слово, тризначний номер на звороті картки, термін її дії, коди з смс, які надсилають банки на телефон.

Будьте уважними, коли Вам раптом пропонують грошову допомогу!

1 Перевіряйте інформацію з офіційних джерел.

Якщо Вам телефоном чи особисто пропонують оформити грошову виплату:

- **не розголошуйте** дані про себе та свою платіжну картку;
- **запитайте і запишіть** назву фонду, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка до Вас звертається;
- **перевірте**, чи дійсно така організація надає грошову допомогу, а також інформацію на офіційному сайті відповідного фонду. Якщо Ви не користуєтеся інтернетом, попросіть допомоги у своїх близьких та родичів.

Якщо Ви побачили пропозицію оформити грошову допомогу в інтернеті, не поспішайте вводити в будь-яку форму дані своєї платіжної картки. Адже це може

бути шахрайський сайт, який дуже схожий на справжній сайт державного органу, міжнародної організації, банку чи благодійного фонду.

Перевірте інформацію на офіційному сайті відповідної установи. Щоб його знайти, введіть у Google назву необхідного сайту і лише тоді переходьте на нього. Якщо Ви не впевнено користуєтеся інтернетом, попросіть допомоги у своїх близьких та родичів.

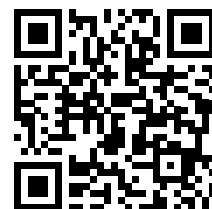
2 Пам'ятайте: зазвичай людина може отримати допомогу тільки від одного міжнародного фонду. Відповідно, якщо Ваша заявка вже розглядається одним із них, а Вам нібито пропонують гроші від іншого фонду, – це шахраї.

3 Якщо для отримання допомоги просять сплатити державне мито, це шахраї.

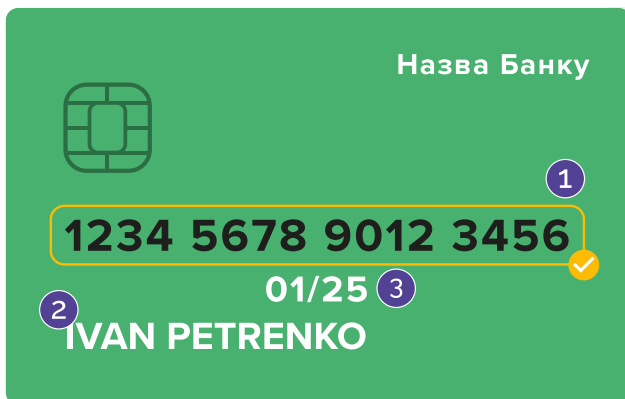
4 Якщо Ви отримали повідомлення "Вам нараховано грошову допомогу", а Ви її не оформляли, – це шахраї. Якщо оформляли допомогу, очікуйте сповіщення про нарахування в онлайн-банкінгу Вашого банку або на сайті чи в застосунку Дія.

Більше порад про те, як уберегти свої кошти від шахраїв, читайте на сайті Національного банку України

#ШахрайГудбай.

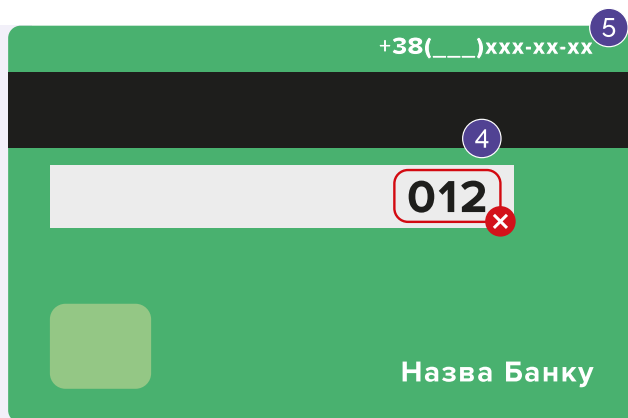

Анатомія платіжної картки

- 1 **Номер картки**
МОЖНА повідомляти для отримання грошей на картку
- 2 **Прізвище та ім'я власника картки**
- 3 **Термін дії картки**

- 4 **Номер із трьох цифр**
НЕ МОЖНА нікому повідомляти
- 5 **Офіційний номер телефону банку**

Головний редактор
Тетяна Машлаковська

Адреса редакції:
вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601
e-mail: harazd@bank.gov.ua

Інформаційний бюлетень
"Газета "Фінансова мудрість"

Загальний тираж 500 000 шт.
Наступний номер вийде у грудні 2023 року